
Sociaal veiligheidsbeleid

*Kindcentrum De Boei
speciaal basisonderwijs*

Vastgesteld door de MR in juni 2018.

(WMS Artikel 10. Instemmingsbevoegdheid medezeggenschapsraad:

Het bevoegd gezag heeft vooraf de instemming van de MR voor elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot in ieder geval de volgende aangelegenheden:
e. vaststelling of wijziging van regels op het gebied van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsbeleid.)

Inhoud

Inleiding.....	4
Toelichting begrippen.....	5
1. Korte beschrijving van De Boei.....	6
2. Onze visie op veiligheid.....	6
3. Vertaling naar de praktijk.....	7
4. Samenhang andere beleidsdocumenten	9

Inleiding

Sinds augustus 2015 is de 'Wet Veiligheid op school' ingevoerd. De wet heeft als doel dat scholen zich inspannen om pesten tegen te gaan en dat scholen zorgen voor sociale veiligheid. Incidenten zoals ongepast gedrag, pesten, (seksuele) intimidatie, diefstal, discriminatie en agressie worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. In de wet staat dat scholen:

1. Een sociaal veiligheidsbeleid moeten voeren.
2. Een aanspreekpunt moeten hebben waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet.
3. Een jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van kinderen uitvoeren, zodat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Ad1:

Van scholen wordt verwacht dat ze alles doen wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden. Dit vraagt van scholen dat ze een actief veiligheidsbeleid voeren dat doeltreffend is. Monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen geeft daarover meer informatie. Als resultaten daartoe aanleiding geven, kan de school op basis van deze gegevens het beleid aanpassen.

Ad2:

De anti-pest coördinator kent vier taken:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen als belangenbehartiging.
- Het leveren van een actieve bijdrage aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Ad3:

Aan de monitoring zijn vanuit de wet eisen gesteld. De school moet ervoor zorgen dat de monitor-gegevens voor de inspectie toegankelijk zijn en beschikbaar worden gesteld. Het instrument moet:

- betrouwbaar en valide zijn;
- inzicht geven in de ervaring van leerlingen over de sociale en fysieke veiligheid op school;
- inzicht geven of leerlingen te maken hebben met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid;
- inzicht geven hoe het is gesteld met het welbevinden van leerlingen op school;
- gestandaardiseerd, jaarlijks en representatief zijn.

Bij CKC Drenthe wordt dit beleid uitgevoerd op kindcentrum-niveau. In de rest van dit plan wordt gesproken van kindcentra. (N.b. schooloverstijgende zaken verband houdend met de wet 'Veiligheid op School' worden o.a. geregeld in het Veiligheidsplan-CKC Drenthe – 2018).

In ons voorliggende veiligheidsbeleid is beschreven op welke wijze wij bovenstaande bepalingen uit de wet vertalen naar het dagelijks handelen. In dit plan zijn alle verplichte zaken vastgelegd, zodat te allen tijde terug te vinden is wat een gebruikelijke handelwijze is ons als directie, leerkrachten en andere betrokkenen.

Veranderende omstandigheden of nieuwe inzichten kunnen aanpassingen op de procedures en werkwijzen nodig maken. In ons veiligheidsbeleid zijn verwijzingen opgenomen naar diverse protocollen en beleidsdocumenten. Dit veiligheidsbeleid moet dan ook vooral gezien worden als een raamwerk waarin visie, beleid, procedures en contactgegevens overzichtelijk bij elkaar staan.

Toelichting begrippen

In de 'Wet veiligheid op school' worden een aantal begrippen genoemd. Hieronder lichten wij deze begrippen verder toe:

Sociale veiligheid:

Een school is veilig als de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen worden aangetast.

Fysieke veiligheid:

Aantasting van de lichamelijke integriteit, bijvoorbeeld door het toebrengen van lichamelijke pijn of letsels; denk bijvoorbeeld aan geweld in de vorm van slaan, schoppen etc.

Sociale veiligheid:

Aantasting van de integriteit in het intermenselijk verkeer, bijvoorbeeld door uitschelden, belachelijk maken, achterstelling en discriminatie, vernedering, buitensluiten etc.

Psychische veiligheid:

Aantasting van de geestelijke gezondheid, zoals door het uitoefenen van ongeoorloofde druk en bedreiging, manipulatie etc.

Pesten:

Het herhaald ongewenst gedrag waartegen iemand zich niet kan verdedigen en wat in allerlei vormen voorkomt. Van kleinerende opmerkingen tot openlijke kritiek en intimidatie. Van flauwe grappen tot fysiek geweld. Van roddelen tot isolatie en cyberpesten.

Intimidatie:

Iemands gedrag beïnvloeden door hem angst aan te jagen door te dreigen met negatieve gevolgen. Dit kan lichamelijk geweld betreffen, maar kan ook (non-) verbaal plaatsvinden door het maken van opmerkingen, gebaren en handelingen die het slachtoffer als ongewenst ervaart. Het betreft seksuele intimidatie als de gedragingen, opmerkingen of handelingen een seksueel karakter hebben.

Discriminatie:

Er is sprake van discriminatie als leerlingen anders worden behandeld dan anderen op grond van hun afkomst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap of chronische aandoening, politieke gezindheid, arbeidsrelatie, arbeidscontract, burgerlijke staat, nationaliteit, godsdienst of levensbeschouwing.

Agressie en geweld:

Hier geldt grofweg een onderverdeling in drie vormen:

- Verbale agressie: uitschelden, schreeuwen of zeer fel in discussie gaan
- Fysieke agressie: schoppen, duwen, slaan, spugen, bijten, vernielen
- Psychische agressie: iemand verbaal of schriftelijk bedreigen, intimideren, chanteren of vernederen, (cyber)pesten.

1. Korte beschrijving van De Boei

De Boei is een christelijke school voor Speciaal Basisonderwijs met circa 80 leerlingen. Dit leerlingenaantal kent jaarlijks tamelijk sterke schommelingen. De laatste 2 jaar kent de school een tussentijdse instroom van 15%-20% t.o.v. het leerlingenaantal bij de start van het schooljaar. Een team van ongeveer 20 enthousiaste en betrokken teamleden geeft dagelijks invulling aan de uitdaging die het hedendaagse onderwijs vraagt. Wij maken onderdeel uit van het schoolbestuur van CKC Drenthe.

Elk kind dat bij ons op school komt is speciaal. Alle leerlingen hebben leer- en/of gedragsproblemen en/of een ontwikkelingsachterstand. In ons onderwijs werken we voortdurend aan het ontwikkelen van zelfvertrouwen en opbouw van competentie bij de leerlingen. Respect en de ontwikkeling van zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid zijn belangrijke aandachtspunten.

We werken aan een zorgzame sfeer op school. De groepsleerkrachten vervullen hierbij een sleutelrol. Er wordt veel aandacht besteed aan de omgang met elkaar, het benoemen, positief bekrachtigen en oefenen van gewenst gedrag. Situaties uit de dagelijkse praktijk dienen hierbij als aanleiding en voorbeeld. De school neemt vanaf 2012 deel aan het project Positive Behavior Support (PBS) waarin planmatig wordt gewerkt aan bevordering van sociaal gedrag.

2. Onze visie op veiligheid

De afgelopen jaren heeft het team van De Boei aandacht besteed aan een goed pedagogisch klimaat. Veiligheid speelt hier een belangrijke rol in. Veiligheid is immers een belangrijke voorwaarde om goed te kunnen functioneren op school en om je te kunnen ontwikkelen.

Alle kinderen, personeelsleden en andere volwassenen die bij De Boei zijn betrokken, voelen zich hier veilig en thuis. Ieder draagt zelf actief bij aan het versterken van deze veiligheid. Dit gebeurt door zichzelf te houden aan *afspraken* en rekening te houden met anderen. *PBS speelt hierin een belangrijke rol.*

Onder andere via observaties houden wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen bij. Zodra wij merken dat kinderen zich niet veilig en vertrouwd voelen, ondernemen wij in overleg met de ouders, actie. Omdat het gedrag op school en thuis een wisselwerking heeft, verwachten wij van ouders hetzelfde. Als ouders thuis constateren dat De Boei niet veilig voelt voor het kind, horen wij dit graag.

Als uitgangspunt geldt dat De Boei een plek moet zijn waar rust heerst, waar kinderen, personeel en ouders zich thuis voelen en veilig weten. Waar alle betrokkenen respectvol, prettig en vriendelijk met elkaar omgaan. Dat betekent concreet:

Voor kinderen geldt dat zij:

- niet pesten of gepest worden;
- zichzelf mogen en kunnen zijn;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- bij iemand terecht kunnen als er problemen zijn;
- serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers;
- op de hoogte zijn van de duidelijke afspraken over dit alles.

Voor ouders/verzorgers dat zij:

- erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen graag naar school gaan;
- weten dat een prettige omgang wordt bevorderd;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- een open oor kunnen vinden voor problemen;

- weten dat signalen worden opgepakt en problemen aangepakt;
- serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers;
- weten dat er duidelijke afspraken over dit alles zijn, vastgelegd in protocollen rondom schoolklimaat en veiligheid;

Voor personeel en andere medewerkers dat zij:

- met respect bejegend worden door kinderen, ouders/verzorgers en collega's,
- betrokken worden bij het scheppen van een goede werksfeer;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- ergens terecht kunnen met signalen;
- weten dat signalen worden opgepakt en problemen worden aangepakt;
- duidelijkheid hebben over wat er gebeurt bij calamiteiten;
- weten dat er duidelijke afspraken over dit alles zijn, vastgelegd in protocollen rondom klimaat en veiligheid;

3. Vertaling naar de praktijk

Om uitvoering te geven aan de 'Wet veiligheid op school' hebben wij afspraken gemaakt over de toepassing in de praktijk. Belangrijk hierin is het tijdig signaleren en, indien nodig, gericht optreden. Met elkaar houden wij ons aan de gemaakte afspraken en protocollen. Concreet betekent dit het volgende:

- A. We hebben een aantal **leefregels** met elkaar afgesproken die (bij aanvang van) ieder schooljaar opnieuw onder de aandacht van teamleden, kinderen en hun ouders worden gebracht. *PBS-gedragsverwachtingen – vanuit de centrale waarden Veiligheid, Respect en Verantwoordelijkheid - vormen de kern van deze regels. De gedragsverwachtingen worden volgens een jaarplanning systematisch in de groepen aan de orde gesteld en onderhouden. Deze leefregels zijn te vinden in de map(pen) PBS en Schoolafspraken (schoolnetwerk – L-Schijf).*
- B. In ons lesaanbod schenken wij structureel aandacht aan de sociale vaardigheden. *Hiervoor gebruiken wij PBS-lessen in alle jaargroepen.*
- C. *We ruimen systematisch tijd in voor **kringgesprekken** in de groepen, waarin tijd en ruimte is om naar elkaar te kijken, te luisteren en te vertellen. Hierdoor ontstaat begrip tussen de leerlingen onderling. Ook met individuele leerlingen of kleine groepjes oefenen we in het voeren van gesprekken om omgangproblemen te voorkomen of op te lossen.*
- D. Eens in de twee jaar wordt de **tevredenheidspelling** onder ouders afgenomen. Ouders worden bevraagd over het onderwijs en de werkomstandigheden op onze school, waarbij ook aspecten t.a.v. veiligheid meegenomen worden. De resultaten worden besproken met het team en de medezeggenschapsraad. De input hiervan wordt gebruikt voor het schoolplan en de managementrapportages.
- E. Eens in de vier jaar wordt, op de school, de **tevredenheidspelling** onder leerlingen en leerkrachten afgenomen. Leerlingen en leerkrachten worden bevraagd over het onderwijs en de werkomstandigheden op De Boei, waarbij ook aspecten t.a.v. veiligheid meegenomen worden. De resultaten worden besproken met het team, de leerlingen en de medezeggenschapsraad. De input wordt gebruikt voor het schoolplan en de managementrapportages.
- F. Voor onze personeelsleden geldt een **gedragscode**. Deze code is te vinden op de website van De Boei.
- G. Op onze school wordt pesten niet getolereerd. Het beleid van de school is gericht op het voorkomen van pestgedrag. Wanneer kinderen of ouders melding maken van

(mogelijk) pestgedrag, nemen wij dit altijd serieus en gaan in gesprek met de betrokkenen. Ouders ontvangen altijd een terugkoppeling. Wanneer blijkt dat er meer aan de hand is, wordt door ons het **pestprotocol** gehanteerd en/of schakelen wij een extern deskundige in om ons te ondersteunen. Het pestprotocol is te vinden op de website van De Boei.

- H. Tijdens de pauze en voor schooltijd (v.a. 8.25 uur) zijn teamleden, in de vorm van **pleinwacht**, zichtbaar op het speleplein aanwezig. Hierdoor is er toezicht en is altijd een aanspreekpunt voor kinderen beschikbaar. *Bij het uitgaan van de school zijn teamleden aanwezig om een veilig verloop te bevorderen.*
- I. Twee keer per jaar vindt **monitoring van de veiligheidsbeleving** van de bovenbouwleerlingen plaats middels het invullen van de vragenlijsten van de SCOL (Sociale Competentie Observatielijst). Dit is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. In schooljaar 2017-2018 is gestart met de verwerking van SCOL-data in de pedagogische groepsplannen. De opbrengsten vanuit de SCOL worden twee keer per jaar tijdens de groepsbesprekingen besproken met de (M)IB-er. Indien wenselijk wordt e.e.a. in een teamvergadering besproken.
- J. Regelmatig komt het voor dat de kinderen vanuit school met auto's van ouders en/of leerkrachten worden vervoerd. Dit kan voor een excursie of een uitstapje zijn. Voor vertrek worden altijd de nodige zaken besproken en gecontroleerd. Deze afspraken en regels zijn vastgelegd in ons **vervoersprotocol**. Dit protocol is terug te vinden op de website van De Boei.
- K. Voor de fysieke veiligheid hebben wij personeelsleden opgeleid tot **bedrijfshulpverlener** (BHV-er). Deze BHV-ers verlenen hulp bij calamiteiten en worden regelmatig bijgeschoold. Onderdeel van de bedrijfshulpverlening is ons **ontruimingsplan**. Het daadwerkelijk ontruimen van het gebouw wordt tenminste tweemaal per jaar geoefend, *waarvan één keer onaangekondigd.*
- L. Het bieden van een veilige omgeving voor onze leerlingen en personeel vraagt meer dan alleen papieren plannen en protocollen. Dit vraagt om een proactieve houding, om een constante vinger aan de pols. Als wij weten wat er speelt, kunnen we knelpunten signaleren en het beleid hierop aanpassen. Een belangrijk instrument hiervoor is de **registratie van incidenten**. In deze registratie leggen wij gevallen van pestgedrag en/of lichamelijk letsel vast. *Dit doen wij middels de incidentenregistratie in ESIS. Van een incident wordt een meldingsformulier ingevuld, door leerkracht of betrokken teamlid. Het formulier wordt opgeslagen en op papier doorgegeven aan de administratief medewerker. Deze zorgt voor archivering.*
- M. Voorwaarden voor een goede incidentenregistratie is goede communicatie (wie, wat en waar en wanneer melden), centrale registratie en analyse van de gegevens. Deze voorwaarden vallen onder de verantwoordelijkheid van onze **anti-pest coördinator** i.s.m. de adjunct-directeur (mw. W. de Vries, intern PBS-coördinator, en mw. R.Ottens)

4. Samenhang andere beleidsdocumenten

Binnen De Boei en onze stichting CKC Drenthe zijn meerdere beleidsdocumenten vastgesteld, die een relatie hebben met ons veiligheidsbeleid. Voor de volledigheid is hieronder een overzicht van deze documenten opgenomen. Genoemde documenten zijn door ouders op te vragen bij de directie.

<i>Naam document</i>	<i>Te vinden voor medewerker op</i>
Richtlijnen gebruik sociale media – z.j.	Intranet CKC (personeel) via Sharepoint
Privacy reglement leerlinggevens - 2017	Intranet CKC (bestuur) idem
Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld – versie De Boei 2015	L-schijf netwerk De Boei (map Veiligheid en preventie)
Rouwprotocol – z.j.	Intranet CKC (personeel) via Sharepoint
Gedragsprotocol - 2013	Intranet CKC (personeel) idem
Klachtenregeling – 2015 (stichting)	Intranet CKC (personeel) idem
Veiligheidsplan – 2018 (stichting)	Intranet CKC (personeel) idem
Klokkenluidersregeling – 2017 (stichting)	Intranet CKC (personeel) idem